

ONTSPANNEN TIJDENS DE WERKUREN

Aankoop van fietsen voor dienstverplaatsingen

Wat? Waarom?

Heeft jouw organisatie verschillende gebouwen of vestigingen binnen een straal van enkele kilometers? Is het domein zo uitgestrekt dat de verschillende gebouwen net te ver uiteen liggen om ze gemakkelijk te voet te bereiken? Maken de medewerkers regelmatig korte verplaatsingen in de buurt van het hoofdgebouw voor vergaderingen of plaatsbezoeken?

Dan is dienstfietsen aankopen een duurzame en efficiënte oplossing voor de organisatie en haar medewerkers.

De dienstfiets is een fiets die de organisatie aankoopt. Tijdens de werkuren maken de medewerkers daar gratis gebruik van om zich te verplaatsen over korte afstanden. Omdat fietsers geen ettelijke rondjes hoeven te rijden om een parkeerplaats te zoeken, sparen de medewerkers enorm veel tijd uit. Bovendien halen ze een frisse neus, onderhouden ze hun conditie, dragen ze hun steentje bij aan het milieu en kunnen ze hun taken efficiënter en energiever uitvoeren.

Hoe aanpakken?

- Ga na hoeveel medewerkers zich regelmatig verplaatsen over korte afstanden tijdens de werkuren en neem poolshoogte in welke mate ze bereid zijn om gebruik te maken van de dienstfiets.
- Zet enkele acties op touw om werknemers over de drempel te helpen. Organiseer bij de opstart van het dienstfietsenproject een gezamenlijke fietstocht of een fietstersontbijt en zorg voor duidelijke fietsroutes. Veel werknemers zijn het vast niet gewoon om dienstverplaatsingen met de fiets te doen en hebben een duwtje nodig. Dat geldt zeker in een stedelijke omgeving.
- Een grondig marktonderzoek voor de aankoop van de fietsen is essentieel. De kwaliteit en het comfort van de fietsen zijn enorm verschillend. Houd rekening met volgende factoren:
 - ✗ Investeer in uniseks fietsen.
 - ✗ Streef naar uniformiteit en koop dezelfde fietsen aan wat grootte en kleur betreft.
 - ✗ Zorg er daarnaast voor dat de dienstfietsen duidelijk herkenbaar zijn. De kleurkeuze en het aanbrengen van een logo, werken die herkenbaarheid in de hand.
 - ✗ Het werkt bovendien preventief tegen diefstal. Geef de voorkeur aan duurzame fietsen. Stevige fietsen kunnen tegen een stootje en zijn niet om de haverklap aan herstelling toe.
 - ✗ Stem de noden van de fiets af op het af te leggen parcours. Als er zich op het parcours veel hellingen bevinden, zijn versnellingen geen overbodige luxe.
 - ✗ Koop ook de benodigde fietsaccessoires aan, zoals fietshelmen, fietsslots, fluorescerende jasjes, fietsspelden, fietstassen, regencapes, snelbinders, fietskarretjes, enz. Zij verhogen de veiligheid en het comfort van de werknemers.
- Wanneer je het project van de dienstfietsen bij het management of de directie introduceert, motiveer jouw dossier dan met een goed overzicht van de kosten en baten.
- Start met een realistische aankoop van dienstfietsen: begin met een beperkt aantal fietsen en laat afhankelijk van het succes en de noden van de medewerkers het aantal groeien. Zo kan je na een positieve proefperiode de dienstfiets eventueel ook introduceren bij de buitendiensten in een stadsomgeving.
- Zorg ervoor dat elke dienstfiets genummerd is. Indien er zich problemen voordoen, weet je meteen over welke fiets het gaat.
- Maak goede afspraken over het onderhoud van de fietsen.
 - ✗ Duid per vestiging een dienstfietsverantwoordelijke aan.
 - ✗ Voorzie in elke vestiging een pomp en een herstelkitje voor het kleine onderhoud van de dienstfiets.
 - ✗ Betrek ook de cel/dienst van het voertuigenonderhoud voor het grote onderhoud en eventuele herstellingen aan de fietsen.
- Volg het gebruik van de dienstfietsen en het bijhorende materiaal goed op. Het is belangrijk om goede afspraken te maken en een duidelijk systeem uit te werken om de fiets aan te vragen en terug te brengen. De verantwoordelijke kan die taken ter harte nemen.
- Reservaties en opvolging van het uitlenen kan bijvoorbeeld aan de balie of bij het centrale secretariaat gebeuren.
- Zorg ervoor dat de werknemers goed verzekerd zijn. In principe zijn de werknemers verzekerd als ze tijdens de werkuren voor een dienststopdracht onderweg zijn.

Randvoorwaarden

- ✓ Het bestuur of de directie moet extra budget voorzien voor de aankoop van de dienstfietsen. Het is belangrijk dat ze achter het project staan.
- ✓ Het comfort van de fiets stimuleert de medewerkers om de fiets snel ter hand te nemen. Zorg ervoor dat de fiets veilig is, een goed zadel heeft en voorzie ook fietszakken, een fietskarretje of een snelbinder om documenten of kleine voorwerpen veilig weg te bergen.
- ✓ Goede controles en regelmatig onderhoud van de fietsen motiveren de medewerkers om met een veilige fiets op pad te gaan. Defecte fietsen waarbij herstellingen op zich laten wachten, blijven staan en krijgen snel een slecht imago. Maak zeker goede afspraken omtrent het onderhoud van de fietsen.
- ✓ Beloon het gebruik van dienstfietsen. Zorg voor goede overdekte fietsenstallingen in de onmiddellijke omgeving van de ingang van het gebouw. Op die manier stimuleer je automatisch het gebruik van de dienstfietsen.

Voor- en nadelen

voor de organisatie

- + Vlotte, korte verplaatsingen in een stedelijke omgeving.
- + Efficiënter omspringen met de werktijden.
- + Meewerken aan een milieubewust en duurzaam imago van de organisatie.
- + Gezonde en sportieve medewerkers leveren betere werkprestaties.
- Om comfortabele en goede dienstfietsen aan te kopen is extra budget nodig. Maar je verdient dat mogelijk terug door de geringere verplaatsingskosten met de dienstwagen of het openbaar vervoer.

voor de werknemers/medewerkers

- + Voor korte dienstverplaatsingen is de fiets een grote tijds winst.
- + Locatiebezoeken verlopen sneller en efficiënter met de fiets.
- + Fietsen is goed voor de conditie.
- Fietsen in een stedelijke omgeving is niet altijd veilig. Extra fietsaccessoires (fietshelm, fluorescerende jaszjes, snelbinders) en het uittekenen van goede, alternatieve fietsroutes zijn geen overbodige luxe.

Communicatie

- Goede communicatie verloopt via verschillende sporen. Indien je de medewerkers echt wil motiveren en stimuleren om de dienstfiets meer te gebruiken, is de bemiddeling van de locatieverantwoordelijke een 'must'. Hij of zij kan de opzet persoonlijker overbrengen en directer inpijken op eventuele vooroordelen tegenover het gebruik van de dienstfietsen (veiligheid, lekke band, onderhoud, diefstal, enz.). Daarnaast kan de locatieverantwoordelijke het dienstfietsverhaal meerdere keren herhalen met de verschillende informatiemiddelen die ter beschikking staan: een folder, een korte mededeling, een interne nieuwsflash, een affiche met een leuke slogan en een tof beeld.
- De boodschap herhalen is enorm belangrijk. Het takenpakket van de medewerkers kan wijzigen, waardoor ze zich bijvoorbeeld meer moeten verplaatsen. Op dat moment is het de taak van de locatieverantwoordelijke om het aanbod van de dienstfietsen opnieuw even te introduceren en toe te lichten.

Tips, leerpunten en knelpunten

- ✓ Maak de dienstfietsen zichtbaar voor je medewerkers door ze vooraan in het gebouw te plaatsen (bv. in de inkomhal). Op die manier stimuleer je jouw medewerkers om snel even op de fiets te springen.
- ✓ Zorg ervoor dat iedereen – ongeacht sekse, lengte of maat – gebruik kan maken van alle fietsen door bijvoorbeeld een eenvoudig te verstellen zadel. Zo speel je zelf al in op eventuele uitvluchten dat de fiets niet aangepast is.
- ✓ Investeer in diefstalpreventie van de dienstfietsen: geef ze een opvallende kleur, graveer ze, breng het logo duidelijk zichtbaar aan op de fietsen, koop goede fiets sloten en zorg ervoor dat de medewerkers de fietsen veilig kunnen opbergen.
- ✓ Voorzie een plan van de omgeving, en eventueel een aantal uitgewerkte fietsroutes.
- ✓ Op de website van de samenwerkingsovereenkomst tussen de lokale en Vlaamse overheid, <http://samenwerkingsovereenkomst.lne.be>, vind je in de handleidingen (ingedeeld per thema) een heleboel informatie per milieuzorgthema. Ga zeker eens een kijkje nemen in de handleiding voor het thema mobiliteit. Je vindt er heel wat bruikbare informatie.

Meer informatie?

- ✓ www.vlaanderen.be/milieuzorg
- ✓ <http://samenwerkingsovereenkomst.lne.be>

